

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

BUITENGEWONE ZITTING 2014

2 oktober 2014

WETSVOORSTEL

**betreffende de toekenning van het
overlevingspensioen aan de langstlevende
wettelijk samenwonende**

(ingediend door
de heer David Clarinval et consorts)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE 2014

2 octobre 2014

PROPOSITION DE LOI

**accordant la pension de survie aux
cohabitants légaux**

(déposée par
M. David Clarinval c.s.)

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de discriminatie tussen gehuwden en samenwonenden die een notarieel bekrachtigd samenlevingscontract hebben gesloten, weg te werken door het recht op het overlevingspensioen ook toe te kennen aan de langstlevende wettelijk samenwonende.

Gelet op de complexiteit van de verschillende pensioenstelsels wordt de Koning ertoe gemachtigd deze maatregel in de praktijk te brengen.

RÉSUMÉ

Afin de supprimer une discrimination existant actuellement entre les personnes mariées et celles qui cohabitent, la proposition de loi vise à accorder le droit à une pension de survie également au compagnon de la personne avec qui le défunt, ou la défunte, a conclu un contrat de vie commune passé devant notaire.

Étant donné la complexité des différents régimes de pensions, habilitation est accordée au Roi pour matérialiser cette mesure.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publicaties@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel neemt, met de nodige aanpassingen, de tekst over van de voorstellen DOC 52 1771/001 en DOC 53 0308/001.

In maart 2014 heeft het Parlement een tekst aangenomen die in de regeling voor de werknemers het overlevingspensioen hervormt. Om aanspraak te kunnen maken op het overlevingspensioen of de overgangsuitkering, dient men voortaan één jaar gehuwd te zijn of één jaar wettelijk samen te wonen, om aan de voorwaarden voor gelijkstelling met het huwelijk te voldoen.

Enkel het leeftijds criterium zal bepalen welke van beide uitkeringen zal worden toegekend aan de langstlevende echtgenoot van de overleden werknemer; het gaat meer bepaald om de leeftijd die de langstlevende echtgenoot bereikt heeft op het ogenblik van het overlijden van zijn echtgenoot/echtgenote (overlevingspensioen dan wel overgangsuitkering).

Bovendien zal de vereiste minimumleeftijd voor de toekenning van het overlevingspensioen geleidelijk opgetrokken worden, met 6 maanden per jaar. Die leeftijd wordt aldus opgetrokken van 45 jaar (als de echtgenoot ten laatste op 31 december 2015 overlijdt) naar 50 jaar (als de echtgenoot ten vroegste op 1 januari 2025 overlijdt).

Is de weduwnaar ouder dan 45 jaar, dan ontvangt hij een overlevingspensioen; is hij jonger dan 45 jaar, dan wordt dat een overgangsuitkering gedurende 12 maanden (24 maanden als er kinderen zijn) zonder dat de cumulatie met een beroepsactiviteit beperkt wordt. Na die overgangperiode kan hij meteen overschakelen op een werkloosheidsuitkering. De uitkering wordt berekend op basis van de arbeidsperiodes van de overledene.

Voor de overgangsuitkering geldt geen enkele beperking inzake beroepsinkomsten.

Wat de berekening van de overgangsuitkering betreft, wordt het recht op die uitkering berekend met inachtneming van alle werkelijke, fictieve en forfaitaire brutolonen van de overleden werknemer.

Er wordt rekening gehouden met de duur van de wettelijke samenwoning vóór het huwelijk, maar de hervorming heeft er niet voor gezorgd dat ook de wettelijk samenwonende stellen aanspraak kunnen maken op het

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition reprend, avec les adaptations nécessaires, le texte des propositions DOC 52 1771/001 et DOC 53 0308/001.

En mars 2014, le Parlement a adopté un texte réformant la pension de survie dans le régime des travailleurs salariés. Dorénavant, afin de bénéficier de la pension de survie ou de l'allocation de transition, il faudra un an de mariage ou de cohabitation légale qui remplit les conditions pour être assimilé au mariage.

C'est exclusivement le critère d'âge qui déterminera laquelle des deux prestations sera octroyée au conjoint survivant du travailleur décédé, plus précisément l'âge atteint par le conjoint survivant au moment du décès de son époux/épouse (pension de survie ou allocation de transition).

Par ailleurs, l'âge minimum requis pour l'octroi de la pension de survie sera augmenté progressivement de 6 mois chaque année: ainsi, il passera de 45 ans (lorsque le décès du conjoint intervient au plus tard au 31 décembre 2015) à 50 ans (lorsque le décès du conjoint intervient au plus tôt au 1er janvier 2025).

Si le veuf à plus de 45 ans, il percevra une pension de survie. Si le veuf à moins de 45 ans, il percevra une allocation de transition durant 12 mois (24 mois s'il a y des enfants) sans limiter le cumul avec une activité professionnelle. À la suite de cette période de transition, il pourra basculer sur les allocations de chômage directement. L'allocation est calculée en fonction des périodes de travail du défunt.

L'allocation de transition ne rencontre aucune limitation avec des revenus professionnels.

Concernant le calcul de l'allocation de transition, le droit à l'allocation de transition est calculé par rapport à l'ensemble des rémunérations brutes réelles, fictives et forfaitaires du travailleur décédé.

L'on tient compte de la durée de la cohabitation légale avant le mariage mais la réforme n'a pas permis d'ouvrir des droits à la pension de survie ou à l'allocation de transition aux couples cohabitants légaux. Pour

overlevingspensioen of de overgangsuitkering. Volgens de indieners van het wetsvoorstel moet dat recht worden uitgebreid tot de wettelijk samenwonenden.

Thans maakt de pensioenwetgeving discriminerend onderscheid op grond van de burgerlijke staat. De wetgeving wordt namelijk anders toegepast voor wettelijk samenwonenden dan voor echtgenoten, terwijl wettelijke samenwoning¹ in de praktijk nagenoeg alle kenmerken heeft van een huwelijk en andere wetgevingen de neiging hebben wettelijk samenwonenden en gehuwden gelijk te stellen. Overigens werd het statuut van wettelijk samenwonende al in maart 2007, onder de vorige regering, met het statuut van echtgenoot gelijkgeschakeld in het raam van de schadeloosstelling bij een arbeidsongeval of een beroepsziekte, waardoor wettelijk samenwonenden nu op dat stuk dezelfde rechten en bescherming genieten als echtgenoten.

De indieners van dit wetsvoorstel beogen wettelijk samenwonenden met echtgenoten gelijk te stellen op het vlak van het overlevingspensioen, in de verschillende toepasselijke stelsels (bijvoorbeeld voor respectievelijk werknemers en zelfstandigen).

Die gelijkschakeling heeft een aantal gevolgen. De langstlevende wettelijk samenwonende verkrijgt dan net als de langstlevende echtgenoot het recht op het overlevingspensioen ingevolge het overlijden van de partner. Voorts verliest een weduwe of weduwnaar die voor wettelijke samenwoning kiest, het voordeel van het overlevingspensioen omdat de bestaansgrond voor dat pensioen verdwenen is, want het overlevingspensioen wordt geschorst ingeval de langstlevende echtgenoot hertrouwt; het is dan ook begrijpelijk dat het recht op het overlevingspensioen voor de langstlevende echtgenoot vervalt zodra deze ervoor kiest zijn nieuwe relatie te bezegelen in een verklaring van wettelijke samenwoning.

¹ Het gaat om de samenwoning van twee partners die overeenkomstig artikel 1478 van het Burgerlijk Wetboek een overeenkomst hebben gesloten op grond waarvan ze elkaar bijstand verschuldigd zijn, hetgeen financiële gevolgen kan hebben, ook nadat het eventueel tot een breuk is gekomen.

les auteurs de la proposition de loi, les droits doivent pouvoir s'étendre aux cohabitants légaux.

Actuellement, il existe une discrimination basée sur l'état civil en matière de législation de pension. Que l'on soit cohabitant ou conjoint, la réglementation s'applique de manière différente alors que, dans les faits, on le sait, la cohabitation légale¹ se rapproche fortement du mariage et les législations ont tendance à assimiler les couples cohabitants aux couples mariés. D'ailleurs, l'assimilation du statut de cohabitant au statut de conjoint s'est effectuée sous l'ancienne législature, en mars 2007, pour ce qui concerne le système d'indemnisation en cas d'accident du travail ou de maladies professionnelles. Dans ce cas, les cohabitants ont maintenant les mêmes droits et protections que les conjoints.

Les auteurs de la présente proposition de loi entendent assimiler, pour ce qui concerne la pension de survie, les cohabitants légaux aux conjoints. Cela, dans les différents régimes applicables, comme par exemple les salariés et les indépendants.

Cette assimilation aurait les conséquences suivantes. Lorsqu'un cohabitant légal décède, il se voit attribuer une pension de survie, comme le conjoint cohabitant. De même, un(e) veuf(ve) qui entamerait une cohabitation légale perdrait le bénéfice de la pension de survie, puisque celle-ci n'aurait plus lieu d'être. Pour rappel, la pension de survie est suspendue lorsque le conjoint survivant se remarie. Il est dès lors compréhensible que, lorsque le conjoint survivant scelle son nouveau couple par une déclaration de cohabitation légale, il perde ses droits à la pension de survie.

David CLARINVAL (MR)
Philippe GOFFIN (MR)
Denis DUCARME (MR)
Sybille DE COSTER-BAUCHAU (MR)
Stéphanie THORON (MR)

¹ Il s'agit de la cohabitation de deux partenaires qui ont, conformément à l'article 1478 du Code civil, établi un contrat obligeant les parties à un devoir de secours qui, même après une rupture éventuelle, peut avoir des conséquences financières.

VOORSTEL VAN KADERWET**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

De Koning wordt ertoe gemachtigd de betrokken wetgevingen te wijzigen opdat de langstlevende samenwonende partner die een notarieel bekrachtigd samenwoningcontract heeft gesloten, volgens dezelfde voorwaarden als die voor de gehuwden gelden, recht heeft op het overlevingspensioen ingeval zijn of haar samenwonende partner overlijdt.

Art. 3

De Koning wordt ertoe gemachtigd te voorzien in een minimumperiode die de samenwoning met de overleden partner moet beslaan opdat de langstlevende wettelijk samenwonende het recht op het overlevingspensioen kan genieten.

30 juni 2014

PROPOSITION DE LOI CADRE**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Le Roi est habilité à modifier les différentes législations concernées afin de faire bénéficier la personne ayant conclu un contrat de vie commune passé devant notaire, dans les mêmes conditions que les personnes mariées, du droit à la pension de survie, en cas de décès de la personne avec qui il (ou elle) cohabitait.

Art. 3

Le Roi est habilité à déterminer une durée minimale de cohabitation avec la personne défunte, pour pouvoir bénéficier de ce droit.

30 juin 2014

David CLARINVAL (MR)
Philippe GOFFIN (MR)
Denis DUCARME (MR)
Sybille DE COSTER-BAUCHAU (MR)
Stéphanie THORON (MR)